

Tadqiqot UZ

ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

2020

- » Ҳуқуқий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидаги изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

No 16

2 июнь

conferences.uz

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 16-КЎП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ
22-ҚИСМ**

**МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
16-МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ ДИСТАНЦИОННОЙ
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ "НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ"
ЧАСТЬ-22**

**MATERIALS OF THE REPUBLICAN
16-MULTIDISCIPLINARY ONLINE DISTANCE
CONFERENCE ON "SCIENTIFIC AND PRACTICAL
RESEARCH IN UZBEKISTAN"
PART-22**

ТОШКЕНТ-2020

УУК 001 (062)
КБК 72я43

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" [Тошкент; 2020]

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" мавзусидаги республика 16-қўл тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 30 апрел 2020 йил. - Тошкент: Tadqiqot, 2020. - 268б.

Ушбу Республика-илмий онлайн конференция 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишланган.

Ушбу Республика илмий конференцияси таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илғор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳлил қилинган конференцияси.

Маъсул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1. Ҳуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б., ю.ф.н. Юсувалиева Рахима (Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2. Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна (Фарғона давлат университети)

3. Тарих саҳифаларидаги изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4. Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

5. Давлат бошқаруви

PhD Шакирова Шохидат Юсуповна (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги "Оила" илмий-амалий тадқиқот маркази)

6. Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна (Андижон давлат университети)

7. Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Хамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Рахматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тугган ўрни

Phd Воҳидова Мехри Хасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброхимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобохонов Олтибой Раҳмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Муסיқа ва ҳаёт

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзасев Абдуқаюм Раҳимбердисвич (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

17.Физика-математика фаълари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманган муҳандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.ф.д., доцент Мамадова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фаълари ютуқлари

Раҳмонова Доно Қахҳоровна (Навоий вилояти табиий фаълар методисти)

22. Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

23. Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

24. Геология-минерология соҳасидаги инновациялар
Phd доцент Қаҳҳоров Ўктам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25. География
Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг хаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдир.

© Муаллифлар жамоаси
© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

БИОЛОГИЯ ВА ЭКОЛОГИЯ СОҲАСИДАГИ ИННОВАЦИЯЛАР

1.Тилакова З.П, Нурматова С.Б, Назирова М.Б., Далимова Д.А, Турдикулова Ш.У.3 ДОРИ ПРЕПАРАТЛАРИНИНГ МЕТАБОЛИЗМИДА ИШТИРОК ЭТУВЧИ MDRI ГЕНИНИНГ С3435Т ПОЛИМОРФИЗМИНИ ПЗР МЕТОДИ ЁРДАМИДА АНИҚЛАШ.....	10
2.Babayeva Laylo Poshimovna OVQATLANISHNING IJOBİY XATTI-HARAKATLARINI SHAKLLANTIRISH12	
3.Абдурасулова Сурайё Шавкат қизи БИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ DEROCERAS LEAVE КАК ПРОМЕЖУТОЧНОГО ХОЗЯИНА И ЕГО РОЛЬ В РАСПРОСТРАНЕНИИ ГЕЛЬМИНТОВ.....	14
4.Мамедова Висола Нажмиддиновна КАТТАҚУМ МАССИВИНИНГ ФЛОРАСИ.....	16
5.Abduraximova Dilnoza Yigitaliyevna BIOLOGIYA (ODAM VA UNING SALOMATLIGI) DARSLIGIDAGI " QON AYLANISH SISTEMASI" MAVZUSINI INTERFAOL METODLAR ORQALI O'RGATISH.....	18
6. Baratboyeva Mahliyo Sharobiddinovna BIOLOGIYA DARSLARIDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI.20	
7.Husanova Marg'uba G'anijonovna BIOLOGIYA FANINI O'QITISHDA YANGI PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING AMALIY AHAMIYATI...22	22
8.Jo'raqulov Adhamjon Abdujabborovich BIOLOGIYA DARSLARIDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH.....	25
9.Jo'rayeva Nigora Abdusaminovna, Do'smatova Maxliyo Ikromjonovna OQ TOL GULINING FITOKIMYOVIY TAHLILI27	
10.Kamalov Obidxon Maripxon o'g'li INSON TANASI UCHUN KALSIY ELEMENTINING AHAMIYATI.....	29
11.Karabayeva Shaxrinsa Abdumalikovna INSON VA TABIAT.....	31
12.Abdujalilova Maftuna Isoqjonovna SURXONDARYO VILOYATI SHIMOLIY HUDUDLARIDA TURKISTON TERMITNING (ANACATHOTERMES TURKESTANICUS) TARQALISHI, ZARARLARI VA QARSHI KURASH CHORALARI.....	33
13.Matkarimova Sohiba Hushnudjonovna ZAMONAVTY YONDASHUVGA ASOSLANGAN TALIM JARAYONIDA PANMIKSIYALI POPULYATSIYALARDA TABIIY TANLASHDA XARDIVAYNBERG QONUNI ASOSIDA MASALA VA MASHQLAR YECHISHDA FANLARARO INTEGRATSIYALARNI JORIY ETISH.....	35
14.Nurmatova Dildora DARSNI TASHKIL ETISHDA SAMARALI USULLARDAN FOYDALANISH.....	38
15.Qo'ldasheva Dilfuza BIOLOGIYA FANINI O'QITISHDA INNOVATSION METODLAR.....	40
16.Sharipova Gulchchra Abdullajonovna BIOLOGIYA FANINI O'QITISH JARAYONI.....	42
17.Torcmuratova Lalagul Bazarbaevna BIOLOGIYA HAM EKOLOGIYA PANIN UYRENIW , OLARDIN TABIYATTA HAM INSAN OMIRINDEGI TUTQAN ORNI.....	44
18.Ulug'murodova Olmaxon Sunnatovna BIOLOGIYA DARSLARIDA O'YINLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH.....	47
19.Abdualisheva Gulchchra Adhamjonovna ШОЛИ ЎСИМЛИГИНИНГ БИОЛОГИЯСИ ВА АХАМИЯТЛИ МУОММОЛАРИ.....	49
20.Жуманиязова Раҳима Ибрайимовна ЎҚУВЧИЛАРДА ЭКОЛОГИК МАДАНИЯТНИ ШАКЛЛАНТИРИШ.....	51
21.Ходжаева З. Ф, Хонжопова М. П. ДЕВХОНА КЎЛИ ГИДРОБИОЛОГИК ОБЪЕКТ СИФАТИДА.....	54
22.Закирьяева Саидахон Икромовна, Махмудхужаева Муниса Ботир қизи ПОИСК И ВЫДЕЛЕНИЕ ПЕРСПЕКТИВНЫХ ШТАММОВ РИЗОБАКТЕРИЙ.....	56
23.Pepbergenova Periyzat Nokisbay kizi THE MODERN PROBLEM OF TECHNODEN POLLUTION.....	58
24.Тошкенбаева О. Б ЎЗБЕКИСТОНДА ЭКОЛОГИЯ: ЭКОЛОГИК ТАРБИЯ.....	60
25.Файзиёв Амрилло Абдуллаевич ИЗМЕНЕНИЯ МИКРОСТРУКТУРА МЯСА И ГОРБОВОГО ЖИРА ВЕРБЛЮЖАТИНЫ ПОСЛЕ ФЕРМЕНТАЦИИ.....	62
26.Шошахунов Тулкин Эркинвич КОМПЛЕКСНАЯ МИКРОБИОЛОГИЧЕСКАЯ ПЕРЕРАБОТКА ПОСЛЕ СПИРТОВОЙ БАРДЫ ДЛЯ ПРИГОТОВЛЕНИЕ КОРМОВОГО ПРОДУКТА.....	64
27.Abdullayeva Shoiraxon Mahmudjon qizi VITAMIN -BU DARMONDORI.....	67
28.Abduvoitova Gulnora Abdumajidovna BIOLOGIYA DARSLARIDA KEYS-STADI METODI ORQALI O'QUVCHILAR BILISH FAOLIYATINI RIVOJLASHIRISH.....	69
29.Adasheva Gulchchra Xursanaliyevna BIOLOGIK TUSHUNCHALARNI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	72
30.Alloberganova Zebo Beknamatovna, Jumanzarova Nigora Ruzimovna SHIMOLIY HUDUDLARDA MAHALLIY BUG'DOY NAV -NAMUNALARINI YETISHTIRISH MASALALRI.....	74
31.FARRUX ASATOV RAXMATULLAYEVICH	

ENDOEkOLOGIK KASALLIKLAR VA ULARNING KELIB CHIQISH SABABLARI.....	76
32. Axadova Mo'tabar Sayidjonovna INSON ORGANIZMIDAGI MEDAOSHI BEZI VA BEZ ISHLAB CHIQARADIGAN INSULIN GARMONI VAZIFASI.....	78
33. Ayshajon Bahodirova Xorazm BOLA ORGANIZMIDAGI SOG'LOM RIVOJLANISHIDA ANJIR VA ANOR O'SIMLIGINING AHAMIYATI.....	80
34. Boboyeva Mahfuza Murodullayevna ISHLAB CHIQARISHDA ATROF-MUHIT TOZALIGI VA O'SIMLIK LARNI ZARARKUNANDALARDAN HIMOYA QILISH JARAYONIGA INVESTITSIYA JALB QILISH.....	82
35. Boltayeva Qambara Abdullayevna HUYAYRA MAVZUSINI O'TISHDA PISA TADQIQOTLARI TOPSHIRIQLARI NAMUNALARIDAN FOYDALANISH.....	84
36. Bunyod Mamadaliyev ATROF-MUHIT VA GEO AHBOROT TIZIMINING B'UTLIQLIGI VA UNING KE LAJAKDAGI MUHIM URNI.....	88
37. Dadaxonov Tavakkiljon Mo'ydinovich ORGANIZMNING SUYAKLANISHI VA SUYAKLARNING TURLARI.....	91
38. Ш. Даулсбасна К ЭКОЛОГИЧЕСКОМУ ИЗУЧЕНИЮ ПИРРОНАЕ RHAMNOIDES L. В УСЛОВИЯХ ЮЖНОГО ПРИАРАЛЬЯ.....	93
39. Diyorova Nigora Juraqulovna O'SIMLIK LARNING TABIAT VA INSON HAYOTIDAGI AHAMIYATI.....	95
40. Do'siyeva Nargiza Yo'ldashevna, Ahmedova Navhojar Saliyboy qizi GENETIKA ASOSLARI, GENETIK USULLAR VA MENDEL TAJRIBASI.....	97
41. Egamova Zebo Sharipovna IFLOSLANGAN HAVONING INSON SOG'LIGIGA TA'SIRI VA SOF HAVO UCHUN KURASH YO'LLARI.....	99
42. Egamova Nigora Ortiknazarovna BAKTERIYALARNING SPORALARI VA ULARNING HOSIL BO'LISHI.....	101
43. Ergasheva Mashxura Turdaliyevna YURAK- INSON VUJUDIDAGI MURAKKAB A'ZO.....	103
44. Ergasheva Nodira Nematovna SUV - TABIATNING ENG NODIR NEMATL.....	105
45. Gafarova Saida Muxamedjonovna, Ismailova Umida RATSIONAL OVQATLANISHNING FIZIOLOGIK ASOSLARI.....	107
46. Gaipnazarov Odil Narbayevich GLOBAL FOREST WATCH AS A MODERN TOOL OF FOREST MONITORING.....	110
47. Gaipnazarov Odil Narbayevich CURRENT STATE OF FORESTRY DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN.....	115
48. Sarvinaz Ganiyeva PROTECTION OF ATMOSPHERIC AIR.....	120
49. G'aybullayeva Zebuniso, Rizoqulovna TABIATSHUNOSLIKNI O'QITISH JARAYONIDA DUNYONI ILMIY TUSHUNISH ASOSLARINI SHAKLLANTIRISH.....	122
50. Gulomova Dilbarxon Sadikovna ODAM SKELETI SUYAKLARI.....	124
51. Hoshimova Umida Qahharovna BIOLOGIYA FANINI O'QITISHDA O'QUVCHILARDA KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHNING AHAMIYATI.....	126
52. Raхимова Ташханум, Иброҳимова Гули абдишаҳоб қизи TOPIKENT BOTANIKKA BO'YI SHAROITIGA INTRODUKCIYA QILINGAN TAXUS VACCATA L. NING MORFOLOGIYASI.....	128
53. Imomova Shaxnoza Parpiboevna BIOLOGIK KO'NIKMA VA MALAKALARNI TARKIB TOPTIRISH YO'LLARI.....	131
54. Isayeva Hilola Orifovna O'SIMLIK LAR DUNYOSINING TUZILISHI VA FUNKSIYALARI.....	133
55. Jo'rayeva Ozoda Toirovna SADOKDA BALIQ YETISHTIRISH TEXNOLGIYASI.....	135
56. Aziza Jumanazarova OQSILLAR VA ULARNING INSON ORGANIZMI UCHUN AHAMIYATI.....	137
57. Karimova Lohar Fatulloevna, Umida Igarovna Ismoilova NATURE, HUMAN, ECOLOGY ALL ONE SENSE.....	139
58. MAMASIDIQOVA DILORAM IQBOLJONOVNA BIOLOGIYA FANINI O'QITISHDA SINFDAN TASHQARI ISHILAR MAQSADI.....	141
59. Mavjuda Alimova BIOLOGIYA FANINI O'QITISH USULI LARI VA AFZALLIKLARI.....	143
60. Mirzaboyeva Mahfuza O'SIMLIK KASALLIKLARI TUG'RISIDAGI UMUMIY MA'LUMOTLAR.....	146
61. Nizomov Diyorbek Davronbekovich SITEMIZUVCHILAR YASHASH SHAROITIGA KO'RA EKOLOGIK GURUHLARI.....	148
62. Norimov Shohrux Umidjon o'g'li QISHLOQ XO'JALIGIDA ZARARKUNANDA ORGANIZMLARGA QARSHI KIMYOVIY KURASH USULI BILAN ISHLASH GIGIYI NASI.....	150
63. Ochilova Shaxnoza Boymirzayevna ZATARON O'SIMLIGI.....	152
64. Otamurodova Dilbar Fakhulovna	

SADOKDA BALIQ YETISHTIRISH TEXNALOGIYASI

Jo'rayeva Ozoda Toirovna
BuxDU 2-bosqich magistranti
Telefon: 90 511 59 08
@juraevaozoda

Annotatsiya: Dunyo aholi sonining tez sur'atlarda oshib borishi, ularni qishloq xo'jaligi mahsulotlari jumladan, baliq va baliq mahsulotlariga bo'lgan talabining ham tobora o'sishiga olib kelmoqda. Turli tipdagi suv havzalarida baliqchilikni rivojlantirish va mahsuldorligini oshirish uchun qulay texnologiyalarni ishlab chiqish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Kalit so'zlar: Akvakultura, sadok, sadok turlari, baliqshunos.

Dunyo aholi sonining tez sur'atlarda oshib borishi, ularni qishloq xo'jaligi mahsulotlari jumladan, baliq va baliq mahsulotlariga bo'lgan talabining ham tobora o'sishiga olib kelmoqda. Biroq, ko'pgina mamlakatlarning dengiz va okeanlardan uzoqda joylashganligi hamda chuchuk suv havzalarining cheklanganligi qurg'oqchil hududlarida mahalliy sharoitlarga mos baliqchilik xo'jaliklarini tashkil etish va mavjud suv manbalarida baliqchilikni rivojlantirish uchun yo'naltirishni talab etmoqda. Shungako'ra, turli tipdagi suv havzalarida baliqchilikni rivojlantirish va mahsuldorligini oshirish uchun qulay texnologiyalarni ishlab chiqish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Sadok bu karkaslarga tortilgan to'r materil bo'lib, suvga joylashtiriladigan va asosan tovar baliq boqiladigan qafas. Demak sadok tabiiy suvlikning bir qismi to'rt tomoni va tubi to'r bilan o'ralgan moslama.

Haqiqiy konstruksiya asosida qurilgan sadokning hovuzdan farqi shundaki sadok aniq maqsad yoki malum miqdorda baliq etishtirishga asoslangan. Hozirgi kunda Respublika baliqchilik xo'jaligi akvakulturani rivojlantirishda sadokda baliq etishtirish bosh masala qilib qo'yilgan. Sadokning turlari juda ko'p, eng ko'p tarqalgan turlardan statsionar (suv sathi doimiy bo'ladigan suvliklarda o'rnatiladigan) va suzib (qalqib) yuruvchi sadoklar mavud. Suzib yuruvchi sadoklarning quyidagi turlari bor: 1. pantonlarda o'rnatilgan sadok. 2. seksiyali sadoklar. 3. (PARS) avtanom - suzuvchi yig'ishtirib olinadigan sadok. Maqsadli yo'nalishda sadoklar nagul, o'stiruvchi, malki, chavoq qishlash uchun mo'ljallangan bo'ladi.

Sadok akvakulturani dunyo miqiyosida keng ommalashining asosiy sababi - ilmiy texnologiya rivojlanishidadir aynan sadok devorlari uchun maxsus suniy to'rlar ishlab chiqilishi (o'tgan asrning 50-60 yillarida), yuqori proteinli, balanslashgan, sanoat tarzida tayorlangan emlarni yaratilishidir (o'tgan asrning 70 - yillarida).

Sadokning baliq maxsuldorligi 50 - 200 kg/m³

Sadok shakllari

Standart - kubsimon yoki to'ri burchakli. Ko'p tomonlama - 6-8 qirrali mahalliy sharoitga qarab.

Sadok uchun asosiy material kapron, polietilen to'r to'qish usuli ko'z kattaligi qaysi maqsadga qarab ishlatilishi inobatga olinadi. Asosiy material bo'lib setepolotn hisoblanadi.

Tugunli poliamidli to'r polotno - ko'z kattaligi 6,5 mm. polietilenli to'r polotno - ko'z kattaligi 10 mmdan 40mm bo'ladi. Tugunsiz poliamidli to'r - ko'z kattaligi 4 mm dan 20 mngasha, ip qalinligiganisbatan.

Kambinatsiyalashgan (turli ko'zli, tugunli-tugunsiz, poliamid-polietilen va hokazo). Sadok linyalarini belgilovchi asosiy kriteriya bo'lib, uning hajmi hisoblanadi. Asosiy kriteriyalardan yana uning tayanch korpusi. To'rni mustahkam o'rash o'tkaziladigan baliq

soniga mo'ljallanadi.

Sadok shakllari

Tayanch nabor variantlari.

1. To'ri burchakli plastic pantonlar
2. Yumaloq plastic pantonlar
3. Tortirilgan kopron ip
4. Metal pantonlar

Sadokni o'rnatish uchun joy tanlash. Sadok uchun tabiiy ko'l, suvombori, karyer, kanal va zovur kabi suvliklar maqul. Tanlangan joylar quyidagi talablarga javob berishi lozim.

1. Suvlik maydoni 50 gektardan kichik bo'lmasin
2. Suv chuqurligi 8 metrdan kam bo'lmasin
3. Suv sathi o'zgaruvchan bo'lmasin
4. Suv oqimi 0,3 - 0,5 metrdan yuqori bo'lmasin.

Sayoz suvliklar (3 - 5 m chuqurlik)ning suvliklari qisqa muddatda sifat jihatdan buzulishi mumkin (kislarod kamayishi, amoniy va nitratlar konsentratsiyasi oshishi, yuksak suv o'simliklarining tez o'sishi)

Chuqur suvliklar (8-10 metr chuqurlik) sadok o'rnatish uchun qulay hisoblanadi. Bunday chuqurlikda sadok o'rnatilsa gidroximiyaviy, gidrologik muammolar kam bo'ladi. Demak sadokni o'rnatish uchun qulay joy to'g'risida baliqshunos to'liq malumotga ega bo'lishi kerak.

1. Suvlikning umumiy xarakteristikasi.

- a) Suvlik tipi (ko'l, suvombori, karyer va hokazo)
- b) Suvlik kim tomonidan va qaysi maqsadda ekspladatsiya qilinadi.
- c) Antrapogen tasirlar (plyash, maishiy-sanoat suv chiqindilari, baliq ko'paytirish va hokazo)

d) Yo'llar mavjudligi, suvlikka kelib ketuvchilar, sadoklarni himoya imkoniyatlari.

2. Xudud iqlimi xarakteristikasi shamol yo'nalishi va suv harorati yil davomida, suvlikni muzlashi.

3. Suvlikning xarakteristikasi chuqurligi maydoni suv hajmi, suv manbasi, suv ostidagi yer, suv tubi relyefi, suv bug'lanishi va filtratsiya tezligi.

4. Suvlikning gidroximiyaviy xarakteristikasi. Sadok o'rnatish uchun va baliq boqiladigan turlar uchun suv sifati to'g'risida malumot.

5. Suvlikning taksioekologik holati to'g'risida malumot.

6. Suvlikning gidrobiologik xarakteristikasi. Ozuqa bazasi, baliq dushmanlari, suv o'simliklari, baliqxo'r qushlar to'g'risida batavsil malumot.

Sadokni boshqarish.

Sadokni boshqarish asosan baliqshunos ishi. U baliqchilik jarayonlarini boshqardi va javob beradi. Baliqchilik jarayonlari quyidagilar: baliqlashtirish, baliqlarni oziqlantirish, suv tahlil qilish, baliq o'sishini nazorat qilish, baliq kasalliklari profilaktikasi, davolash yo'lini aniqlash va baliq ovini tashkil qilish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Niyozov D.S. Buxoro vohasi tabiiy suvliklarining akvakulturasida sadok usulida intensiv baliq boqish bo'yicha metodik tavsiyalar. - Buxoro, Durdon nashriyoti, 2017.36b

2. Qurbonov R.B., Xalpayev I.I. O'zbekiston mintaqasidagi intensiv baliq yetishtirish bo'yicha tavsiyalar. Toshkent, 2011, S.34-46.

3. Qurbonov R.B. Etti xazinaning biri. Jurnal Agobiznes, Inform 2011. № 01/48 .S 8-9